

IMMANUEL*Hle, dívka počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel (to je S námi Bůh). (Iz 7:14)*

1. čtení: Matouš 1:18-25

Hlavní čtení: **Izajáš 7:10-17**

Milí bratři, milé sestry,

představte si tuto situaci. Jdete po ulici. A najednou uslyšíte, jak jeden člověk křičí na druhého. Hned vás napadne: *Takový hrubián! Co se tu rozkřikuje?! Ale víme, proč ten člověk křičí? Jaký k tomu má důvod? Co ho k tomu vede? Možná je opravdu hrubián. Ale možná není! Třeba je zoufalý, protože ten, na kterého se rozkřikuje, ho dost dlouho týrá, škodí mu, šikanuje ho a ubližuje mu. A my jen neznáme celý příběh. Neznáme kontext. A ten je třeba poznat, abychom správně pochopili a zhodnotili určité složité situace. A to samé platí pro pochopení a výklad biblických textů. Musíme znát kontext.*

I. BEZBOŽNÝ KRÁL ODMÍTÁ ZNAMENÍ

Jen si vezměte krále Achaza. Z těch několika přečtených veršů se nám může jevit jako veliký sympat'ák. Zbožný král, který se chová vcelku správně. Připomíná nám dokonce Ježíše Krista. I Pánu Ježíši přece na poušti d'ábel nabízel znamení. *Skoč dolů z chrámové věžičky, Synu Boží! Přesvědč se, že za tebou skutečně Bůh stojí. On dá příkaz svým andělům, a oni nedopustí, aby ses zabil.* A Ježíš na to odpoví:

- *Je také psáno: Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého. (Mt 4:7)*

Je to příkaz z knihy Zákona, z knihy Deuteronomium. A Ježíš se drží toho, co je psáno v Písmu. A král Achaz, sedm století před Ježíšem, se tohoto příkázání, zdá se, drží také. Jedná s velikou pokorou, no ne? Prorok Boží, Izajáš, ke králi přistoupí a sdělí mu:

- *Vyžádej si znamení od Hospodina, svého Boha, buď dole z hlubin nebo nahoře z výšin.*

A král Achaz mu odpoví:

- *Nechci žádat a nebudu pokoušet Hospodina.*

Tady někdo zná a poslouchá Boží zákon, že ano! (viz Dt 6:16) Bratři a sestry, nic není dál pravdě. Davidův potomek, král Achaz, má s Ježíšem, Davidovým potomkem, pramálo společného. Snad jen ten rodokmen. (Mt 1:9) Tento král, který vládnul judskému království v letech 728 – 715 před Kristem, byl bezbožný až na půdu! To především. Sloužil kde komu. Uctíval kde co. Ale ne Hospodina. Svým modlářstvím dokazoval, že jeho srdce Hospodinu opravdu nepatří. Knihy Královské o tom přinášejí svědectví:

- ² *Achazovi bylo dvacet let, když začal kralovat, a kraloval v Jeruzalémě šestnáct let. Nečinil, co je správné v očích Hospodina, jeho Boha, jako činil jeho otec David.* ³ *Chodil po cestě králů izraelských. Dokonce dal svého syna provést ohněm podle ohavností pronárodů, které Hospodin před Izraelci vyhnal.* ⁴ *Obětoval a páčil kadidlo na posvátných návrších a na pahorcích a pod každým zeleným stromem. (2Kr 16:1-4)*

A teď, když je Achazovo království v ohrožení, když je politicky a vojensky zahrán do kouta, když trpí lid, kterému vládne, na Hospodina se opět odmítá spolehnout. Ze severu na něj tlačí dva králové: Aramejský Resin a izraelský Pekach. Judská města si tuto válečnou kampaň tvrdě odskákala. Jeruzalém byl v obležení. A prorok Izajáš přichází za Achazem: *Králi, žádej znamení od Hospodina. Znamení záchrany. Znamení Boží mocné a milostivé pomoci.* Achaz mohl žádat cokoli! Když tenkrát Gedeón šel do boje proti Midjancům, žádal Boha, aby padala rosa jen na ovčí rouno a nikde jinde. Stalo se. Bůh mu dal to znamení. Ale Gedeónovi to nestačilo. Druhý den žádal pravý opak: Rouno suché, rosa všude kolem něj. Hospodin mu to znamení své přízně a pomoc dal. (Sd 6:33-40) Tento král mohl prosit o mnohem větší znamení, než je suché nebo mokré ovčí rouno. A Bůh by mu je daroval. Ale on žádné znamení nechtěl, pod rouškou zbožnosti a pokory. To, aby snad Bůh neměl zbytečně moc práce se svým lidem. Ovšem, a to je důležité: Proč nechtěl znamení od Hospodina? Proč král nechtěl, aby mu Bůh dosvědčil a přislíbil svou pomoc proti těm dvěma králům ze severu? Protože on o to nestál, aby mu Bůh pomáhal. Vůbec o to nestál. Král už měl celou situaci promyšlenou. Spolehl se na asyrského krále Tiglat-pilesara III., kterého požádal, aby zničil ty dva krále ze severu, Pekacha a Resína. Spolehl se na nejmocnějšího krále té oblasti. A rád se stal jeho vazalem. Vlastně mu vydal do rukou své království, aby ho asyrský král ochránil. *A když nás ochrání, pak ať klidně tento cizinec tahá v naší zemi za nitky.* Achaz se spolehl na člověka, bratři a sestry, místo aby se spolehl na Boha. Jaká urážka Božího majestátu! Jaký plivanec plivnutý k nebesům! Toto že je potomek Davidův? Toto že je následník krále Davida, který se spoléhal na Hospodina v každém svém zápase, v každé bitvě, do které táhl? Toto že je potomek krále Davida,

který nám všem tak často ve svých písních, tedy v Žalmech, připomíná, že nemáme spoléhat na člověka, ale na Hospodina? V týdnu jsme to slyšeli, když jsme se loučili s naší sestrou Pavlincovou. Žalm 62:

- ⁹ *Lide, v každý čas v něho doufej, vylévej před ním své srdce! Bůh je naše útočiště. -Sela-* ¹⁰ *Lidé jsou jen vánek, urození jsou jen lživé zdání. Na váze stoupají vzhůru, dohromady jsou lehčí než vánek. (Ž 62:9-10)*

Achaz odmítl Boží pomoc. Tváří v tvář dvěma nepřátelům se spolehl na jiného, mnohem mocnějšího a nebezpečnějšího nepřítele, čímž sebe a svůj lid odsoudil k vazalství. Jenže Bůh se nenechal odmítnout. On není člověk, aby svěsil ramena, nahodil trapný úsměv a odcházel s nepořízenou.

- *I řekl Izajáš: „Slyšte, dome Davidův! Což je vám málo zkoušet trpělivost lidí, že chcete zkoušet i trpělivost mého Boha? ¹⁴ Proto vám dá znamení sám Panovník: Hle, dívka počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel (to je S námi Bůh). ¹⁵ Bude jíst smetanu a med, aby dovedl zavrhnout zlé a volit dobré.*

II. BŮH DÁVÁ ZNAMENÍ: IMMANUEL

Panovník Hospodin dá znamení. Takové, jaké chce on sám. Milí bratři, milé sestry, co je to za znamení? Král Achaz v těch slovech proroka Izajáše jistě slyšel dvojí. Jednak Boží shovívavost, protože Bůh se rozhodl, že Judskému království skutečně pomůže. Bůh bude se svým lidem, i když si to Boží lid nezaslouží. A nebude to trvat dlouho, než se Hospodin svého lidu zastane, než svůj lid vysvobodí z rukou nepřátel.

- ¹⁶ *Ještě, než bude chlapec umět zavrhnout zlé a volit dobré, bude opuštěna země, z jejíchž obou králů máš hrůzu.*

Izrael a Aram padnou. A docela brzy. Dřív, než se malé dítě naučí zavrhnout zlé a volit dobré. Smete je asyrský král. A k tomu skutečně došlo. Za 3 roky padlo aramejské království. A za 12 let Asýrie zdevastovala severní Izrael, především jeho hlavní město Samaří. Nezůstal kámen na kameni. Ovšem ani judské království se vinou krále Achaza nevyhne Božímu soudu.

- ¹⁷ *Na tebe, na tvůj lid a na dům tvého otce Hospodin v těch dnech, jakých nebylo ode dne, kdy Efrajim odpadl od Judy, přivede asyrského krále.“*

Nás však mnohem víc zajímá začátek toho Izajášova proroctví. To znamení všech znamení. To Boží znamení, které dalece přesahuje generaci krále Achaza. To Boží znamení, které ukazuje dopředu. K narození Pána Ježíše. Ale nakonec ještě mnohem dál. I nás samotné přesahuje. I my z něj čerpáme útěchu pro každý den a naději do budoucna.

Kdo se tedy narodí, podle proroka Izajáše? Královský syn, který bude živ ze smetany a medu. To je totiž pokrm králů, nebo přímo bohů. Královský syn, který bude rozumět dobru a zlu. A který bude milovat dobro a nenávidět zlo. Boží Syn, který v tom nebude mít maglajz, jak se lidově říká. Jak praví list Židům:

- ⁸ *O Synovi však: „Tvůj trůn, Bože, je na věky věků a žezlo práva je žezlem tvého království. ⁹ Miluješ spravedlnost a nenávidíš nepravost, proto pomazal tě, Bože, Bůh tvůj olejem radosti nad všechny tvé druhy.“ (Žd 1:8-9)*

Maglajz, co se rozpoznání dobra a zla týče, v tom máme my lidé, už od Adama a Evy. Vždyť my dost často neumíme rozlišovat mezi dobrem a zlem, mezi spravedlností a nepravostí, mezi čistotou a nečistotou. Je to příliš složité, komplikované. Spíš šedé než černé nebo bílé. A i když víme, co je dobré a co zlé, co je Bohu libé a co je Bohu odporné, co lidem pomáhá a co lidem škodí, pak to často nejsme schopni učinit. Třeba z lenosti. Nebo ze strachu. Nebo prostě kvůli tomu, že sebe máme rádi nejvíce. Jak říká apoštol Pavel:

- *Chtít dobro, to dokážu, ale vykonat už ne. (Ř 7:18)*

Až toto královské dítě vyrostе, bude cele žít v souladu s Boží vůlí. Dítě, které se nikdy nedostane do rozporů s Hospodinem. Dítě Boží, z kterého vyrostе muž Boží. Pravý Boží Syn. A protože jedině on, na rozdíl od nás všech, bude svým celým životem přinášet pouze radost svému nebeskému Otci, jedině on také za nás bude smět přinést bohubílou oběť za hřích. Sebe sama. A Otec to přijme. A tím nás vezme na milost. Díky tomuto královskému a Božímu dítěti nás Bůh vezme na milost.

A komu se narodí? *Mladé dívce*, říká hebrejský text. *Panně*, překládá řecký překlad Starého zákona, zvaný Septuaginta. *Panně*, tvrdí Matouš i Lukáš ve svých dílech, v evangeliích. Tedy dívce, která ještě nepoznala muže. Narodí se panně jménem Marie, kterou zaskočí anděl v městečku Nazaret. (L 1:26-28) Gabriel poslaný od Boha jí sdělí, že na ni sestoupí Duch svatý a moc Nejvyššího ji zastíní. A ona otěhotní. A ten, který se jí narodí, bude svatý Boží Syn a zároveň syn lidský. (L 1:35) Pravý Bůh, pravý člověk.

A jak se má jmenovat? To je na tom Izajášově proroctví snad nejužasnější! *Immanuel. S námi Bůh. S námi je Bůh.* Jeho jméno, bratři a sestry, je pro nás nepřetržitou útěchou. Ježíš Kristus je Immanuel. Ježíš Kristus je Bůh s námi. Mohl snad Ježíš dostat krásnější a výstižnější jméno?

Vždyť on přišel mezi nás, žil s námi, jedl a pil s námi, dotýkal se nemocných a nečistých, odpouštěl hříšníkům, káral samospravedlivé, kázal zástupům, mluvil s lidmi o přicházejícím Božím království, umíral za nás na Golgotě. Jeho nejbližší mu nechtěli být nablízku, když visel na kříži. Mohli, ale nechtěli. Umíral sám. A poté vstal z mrtvých. Ne daleko od svých milovaných. Ale uprostřed nich. Zjevil se jim. Potkal se s nimi. Pořád byl s lidmi v úzkém kontaktu, i po svém vzkříšení. A když odešel k Otci, poslal jim i nám Ducha svatého, který je stále s námi. Vždyť to slíbil svým učedníkům ještě před svým ukřižováním!

- ¹⁵ *Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání; ¹⁶ a já požádám Otce a on vám dá jiného Přímluvce, aby byl s vámi na věky – ¹⁷ Ducha pravdy, kterého svět nemůže přijmout, poněvadž ho nevidí ani nezná. Vy jej znáte, neboť s vámi zůstává a ve vás bude. ¹⁸ Nezanechám vás osiřelé, přijdu k vám. (J 14)*

A to také naplnil a stále plní. Copak jsme ten jeho slib neslyšeli při dnešním křtu?

- *A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku. (Mt 28:20)*

III. JEŽÍŠ JE S NÁMI

Milí bratři, milé sestry, Ježíš dostal svému jménu, které je pro nás zároveň velikým příslibem. On je Immanuel, Bůh s námi. Když se radujeme v porodnici z narozeného dítěte. I když smutníme na hřbitově při spouštění rakve s tělem milovaného člověka. On je s námi. Když jsme nadšení z toho, že se rodina semknula, lidé si odpustili a zase spolu mluví. I když jsme zdrcení z toho, že se naši milovaní pohádali, ubližují si, nikdo nechce ustoupit a ani advent a Vánoce s nimi, zdá se, nehnu. On je v tom všem s námi. Když nás naplňuje činnost v zaměstnání, když nás opravdu baví naše práce. I když se cítíme vyhořelí, vyprahlí, bez zájmu a v zaměstnání zapínáme autopilota, abychom přežili. On je s námi. Když máme sami ze sebe dobrý pocit, že se pěkně chováme k druhým lidem a Pána Boha posloucháme. I když se cítíme pod psa, protože jsme zklamali druhé lidi, zřejmě i Boha, a hlavně sami sebe. On je s námi. Když se učedníkům nepodařilo vyhnat zlého ducha z jednoho nebohého chlapce, učinil to na přímluvu zoufalého tatínka Ježíš sám. Ale ještě před tím se osopil na své učedníky, kteří v tu chvíli úplně pohořeli. Vynadal jim:

- *Pokolení nevěřící a zvrácené, jak dlouho ještě budu s vámi? Jak dlouho vás mám ještě snášet? Přiveďte mi ho sem! (Mt 17:17)*

Hůř jim snad nikdy nevyhuboval. Ale víte co? Zůstal s nimi. Byl s nimi dál. Až do hořkého konce. Až to vítězného začátku. Na věky věků. Nikdy se od nás nevzdálí. Prostě nikdy. On je Immanuel. Bůh s námi.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty jsi Immanuel. Ty jsi Bůh, který je s námi. Nám nablízku. Prosíme tě, posilni v nás důvěru, že jsi s námi pořád. Ve své moci, ve své lásce, ve své moudrosti, ve svém slitování. A prosíme tě, abychom také my byli rádi s tebou. V tvé přítomnosti. V tvé blízkosti. Amen.*